

Masayoshi Oya

vandalorum

VARDAGSFÖREMÅLENS SKÖNHET

Ett möte mellan Masayoshi Oya
och Ingegerd Råman

Text av Gunnar Bolin

Vi har precis kommit fram till Masayoshi Oyas kombinerade affär och verkstad på Lundbygatan i Göteborg, Ingegerd Råman och jag. En keramikens nestor och en av dess kommande, klarast lysande stjärnor möts för första gången. Snabbt inser jag att det kommer att bli mycket facksamtal, två kollegor emellan.

Ingegerd börjar med att fråga om Masa (som han kallar sig) inte har någon ugn i sin verkstad. Jodå, två ringugnar står på golvet men Ingegerds öga letade efter frontmatade, stående ugnar. Ett samtal uppstår om för- och nackdelar med olika ugnstyper.

Ingegerd undrar om Masa har ett fuktskåp (leran måste hållas fuktig under tiden man arbetar med den). Men Masa förklarar att han förvarar nydrejade föremål som väntar på svarvning inlindade i plast i lådor med snäpplock.

–Vet du, om du tar sån där tunn plast som man får när man hämtar något hos kemtvätten så är det den bästa du kan tänka dig. Men annars kan du göra ett torkskåp av ett gammalt kylskåp. Du ställer bara in en skål med vatten och stänger dörren så har du ett fuktskåp! Så hade jag det i många år.

Ingegerd skrattar och det gör Masa, som så ofta, också.

–I min arbetsprocess har jag sällan behov av ett fuktskåp. Dessutom skulle det ta så mycket plats här i verkstaden, säger Masa. Med den äldres rätt kan Ingegerd inte låta bli att ge goda råd, men också att fråga om hur Masa gör de olika föremålen; kavlar du? Eller drejar? Jaha, det där är porslin och svarven är här... är det här lergods?

–Jag använder helst porslinslera och stengodslera, och jag arbetar med många olika tekniker: drejning, gjutning, indrejning, kavling och inpressning i formar. Lergodslera använder jag sällan – det är inte så vanligt i Japan, säger Masa.

Trots att jag inte förstår allt vad de talar om är det fascinerande att vara med om detta möte. Masa erkänner att han sett lite av det som finns om Ingegerd på nätet och SVT Play. Han är låg-

målt respektfull. När jag säger att jag har Tokyo som ett drömresmål, skrattar Ingegerd, som ofta varit i Japan och samarbetat med producenter och keramiker, och säger:

–Det är underbart att vara gammal i Japan, man möts av en sån respekt! I början hade jag svårt men nu har jag insett vad det handlar om, det är ingen inställsamhet utan bara ett tecken på just respekt över vad man varit med om, och även vad man har skapat som en äldre person.

–I Japan värderas lång erfarenhet högt, och man hedrar dem som kämpat länge, särskilt inom hantverksvärlden, säger Masa. Man vill återgälda den kärlek och det stöd man fått från äldre personer, vilket det japanska begreppet ”On” handlar om. Det sträcker sig även till relationen mellan lärare, mästare och elev. Jag känner en djup ”On” för Kennet Williamsson, som var min lärare på Capellagården och som hjälpte mig mycket i början av mitt liv i Sverige.

Masa är född i Japan 1979. Hans intresse för Sverige väcktes av popgruppen The Cardigans. Det var en tid när svensk popmusik växte sig stor i Japan och Masa förtrollades. På sin jakt efter mer information om The Cardigans hemland, och möjligheter att kanske utbilda sig vidare där, hittade han Capellagårdens utbildningar i en broschyr och kände att där ville han gå.

Masa har bott i Sverige sedan han började på Capellagården 2007, då utan att kunna ett ord svenska och ytterst lite engelska. Även Ingegerd har gått på Capellagården, drygt fyrtio år före Masa. Trots decennierna som skiljer deras upplevelser enas de kring utbildningens betydelse och det öländska landskapets skönhet.

–Men hur kom det sig att du valde att bosätta dig i Göteborg? undrar Ingegerd.

–För att förstå svensk kultur och för att hitta mitt eget uttryck behövde jag mer än de två åren på Capellagården. Det ledde till att jag sökte till HDK i Göteborg, eftersom de har fokus på hantverksmetoder.

Inom den japanska traditionen värderas hantverk högt. Den långa traditionen skapar också förväntningar hos publiken. Istället för personliga uttryck på koppar och tallrikar, lägger japaner stor vikt vid föremålets kvalitet, harmoni och hur det framhäver maten eller drycken.

–I Japan är det viktigt att visa upp sin skicklighet. Det hör ihop med konsthantverkets höga status. Om man t ex inte skapar helt raka linjer anses man sakna teknisk kompetens, säger Masa.

–Det är det svåra, flickor Ingegerd i, många kan bli väldigt skickliga hantverkare, men alla har inte ett eget uttryck. Du måste också kunna leta inåt för att hitta just ditt uttryck. Jag har också upplevt det i Japan, att man förväntas arbeta i en viss tradition och så blir de överraskade när man vill tillföra något nytt!

Men även Masa inspireras av traditionen. När vi bjuds på kaffe och saffransbulle (kaffet maler han för hand i en gammal kvarn medan vi väntar) har Masa ställt upp ett litet stilleben av keramiska föremål på bordet. Han visar gärna och berättar vem som har gjort dem. Återigen kommer han och Ingegerd i ett intensivt samspråk. Ingegerd har samarbetat med många japanska firmor och keramikere, hon identifierar några och säger:

–Det här är så generöst, jag undrar om någon svensk keramikere skulle välkomna två gäster genom att visa keramik av andra än sig själv?

Masa visar en god väns, Hiroshi Tarutas lilla mugg. Han sätter på mobilens lampa och lyser in i den för att visa mönstret som uppstår. Han och Ingegerd suckar, begeistrade över skönheten.

–Konsthantverket har en starkare ställning i Japan. Det är en levande del av kulturen och många restauranger och caféer använder handgjord keramik i sin servering, säger Masa.

Han berättar också att vissa återförsäljare i Sverige tycker att hans muggar och koppar blir för dyra, det är sällan en fråga i Japan. Det är inte lätt att leva som hantverkare i Sverige. Ingegerd fyller i:

–Jag minns när jag var ung och fick besök av utländska uppköpare som tyckte att mina saker var för billiga! Jag var uppfostrad i den svenska andan att bruksföremål inte kunde kosta för mycket. I Japan kan en vardaglig mugg som är handdrejad vara ett objekt du värnar som ett konstverk, även om det är något du använder dagligen. –Jag kan sakna den japanska omsorgen om

den keramik man säljer, säger Masa, återförsäljarna är mer som gallerister, de tar hand om dig på ett annat sätt. I Japan är inte heller tusen kronor för en handgjord mugg ett högt pris.

–Det är därför så många svenska konsthantverkare hellre sysslar med unikat och konst, bruksföremål är svårare att ta rimligt betalt för, säger Ingegerd.

Masa berättar att han minns när han tittade in i en svensk väns köksskåp och förvånades över travarna med likadana tallrikar, koppar och glas. I Japan har man ofta olika tallrikar eller glas vid samma middag, och han insåg att han behövde arbeta på ett annat sätt i Sverige. Så uppkom idén att göra muggar som är likadana i storlek, efter att han hade drejat mer spontant i början.

Masas koppar och muggar har skiftande och färgstark dekor, vilket blivit något av hans signum. Ofta återkommer han till handmålade ränder. En av hans serier är inspirerad av en god väns mammas folkdräkt. Han tyckte att dess randmönster och nyanser var så vackra och möjliga att variera i det oändliga.

–Hur glaserar du? Ingegerd tittar noggrant på en av hans koppar.

–Jag sprutglaserar. Jag behöver få det jämnt och tunnt för att få en fin färg genom den transparenta glasyren, svarar Masa.

–Jaha, jag doppar. Men det är ett tråkigt jobb...

De skrattar båda. Jag rör mig mot en av hyllorna där arbeten som Masa håller på med står.

–Rör inte! ropar Ingegerd.

Hon är rutinerad av klämfingriga besökare som pillar på ännu inte glaserade objekt. Skamset drar jag tillbaka min hand.

Masa berättar om det japanska begreppet ”Mingei”, att hylla skönheten i vardagliga, handgjorda bruksföremål.

–Att visa att kvalitet och estetik kan finnas även i det som betraktas som ordinärt, i de vardagsting som tillverkas av hantverkare.

Vi talar vidare om olika slags material som de båda arbetar med. Även Masa har arbetat med glas, han visar några av sina alster på datorn. Jag frågar om skillnaden i känsla; keramikern som har den absoluta kontrollen, som med sina händer drejar, målar och glaserar. Glaskonstnären står

Ingegerd Råman på besök i Masayoshi Oyas verkstad

ofta bredvid en glasblåsare och senare kanske en graverare och får se hur hans eller hennes vision tar form. Ingegerd tar först till orda:

–Det behöver inte vara så stor skillnad, dels finns det ju idag många unga glaskonstnärer som också är glasblåsare. När jag gör glas är det i ett nära samarbete med blåsarna. Visst har jag ofta fått höra ”det går inte”, men så jobbar man vidare och så kanske det går ändå! Men det är något annat med leran, det är så sensuellt att arbeta med den!

–Jag tyckte att det var väldigt intressant att arbeta på Kosta Boda, säger Masa, man blir mer en formgivare. Genom att samarbeta med skickliga glasblåsare kunde jag skapa det uttryck och de föremål jag eftersträvade.

Till sist visar Masa ett lagat fat, det har spruckit och i brottytorna ser man nu en svart massa som lagning.

–I Japan ses det som en form av konst att göra en vacker lagning, säger Masa.

–Men i Sverige är man skeptisk, säger Ingegerd. Jag tycker också att den japanska traditionen att inte slänga en trasig mugg utan laga den och visa upp lagningen som något som har hänt muggen, är väldigt tilltalande.

–Ja, när vi i Japan betraktar ett föremål med synliga märken eller patina, föreställer vi oss historien bakom, säger Masa. Värdet av ett föremål ligger inte bara i dess materiella kostnad, utan även i den tid, den kärlek och de minnen som är förknippade med det.

Masa och Ingegerd fortsätter att samtala, de tittar på Masas olika uttrycksformer, han visar en stor textil duk och andra arbeten.

Decembermörkret börjar lägga sig över ateljén, timmarna har gått och Ingegerd och jag måste långsamt återvända mot Stockholm.

Gunnar Bolin är kulturjournalist, författare, programledare och producent som 2010 tilldelades Stora Journalistpriset.

THE BEAUTY OF EVERYDAY OBJECTS
A Meeting Between Masayoshi Oya
and Ingegerd Råman
Text by Gunnar Bolin

We have just arrived at Masayoshi Oya's combined shop and studio on Lundbygatan in Gothenburg, Ingegerd Råman and I. A doyen of ceramics and one of its rising, brightest stars meet for the first time. I quickly realize that there will be a great deal of professional talk between two colleagues.

Ingegerd begins by asking whether Masa (as he calls himself) doesn't have a kiln in his studio. Oh yes—two ring kilns stand on the floor—but Ingegerd's eye had been searching for front-loading, upright kilns. A discussion arises about the advantages and disadvantages of different types of kilns.

Ingegerd wonders if Masa has a humidity cabinet (clay must be kept moist while one is working with it). But Masa explains that he stores newly thrown pieces waiting to be trimmed wrapped in plastic in snap-lid boxes.

"You know, if you use that thin plastic you get from the dry cleaner, it's the best you can imagine. But otherwise, you can make a drying cabinet out of an old refrigerator.

Just put a bowl of water inside and close the door—then you have a humidity cabinet! That's how I did it for many years." Ingegerd laughs, and so does Masa, as he so often does. "In my work process, I rarely need a humidity cabinet. And besides, it would take up so much space here in the studio," says Masa.

With the authority of age, Ingegerd cannot help offering good advice, but she also asks how Masa makes the various objects: Do you roll slabs? Or throw? I see, that's porcelain and the wheel is here... is this earthenware?

"I prefer to use porcelain clay and stoneware clay, and I work with many different techniques: wheel-throwing, casting, throwing into molds, slab-building, and press-molding. I rarely use earthenware—it's not so common in Japan," says Masa.

Even though I don't understand everything they are talking about, it is fascinating to witness this meeting. Masa admits that he has seen some of what exists about Ingegerd online and on SVT Play. He is quietly respectful. When I say that Tokyo is a dream destination of mine, Ingegerd—who has often been to Japan and collaborated with producers and ceramists—laughs and says:

"It's wonderful to be old in Japan—you're met

with such respect! At first I found it difficult, but now I've realized what it's about. It isn't flattery, just a sign of respect for what you've experienced, and also for what you've created as an older person."

"In Japan, long experience is highly valued, and those who have struggled for a long time are honored, especially in the world of crafts," says Masa. "You want to repay the love and support you've received from older people—that's what the Japanese concept of 'On' is about. It also extends to the relationship between teacher, master, and student. I feel a deep 'On' toward Kennet Williamsson, who was my teacher at Capellagården and who helped me greatly at the beginning of my life in Sweden."

Masa was born in Japan in 1979. His interest in Sweden was sparked by the pop group The Cardigans. It was a time when Swedish pop music was becoming big in Japan, and Masa was enchanted. In his search for more information about The Cardigans' homeland—and about possible opportunities to continue his education there—he found Capellagården's programs in a brochure and felt that he wanted to study there.

Masa has lived in Sweden since he began at Capellagården in 2007, at that time without knowing a word of Swedish and only very little English. Ingegerd also studied at Capellagården, more than forty years before Masa. Despite the decades separating their experiences, they agree on the importance of the education and the beauty of the Öland landscape.

"But how did you end up settling in Gothenburg?" Ingegerd asks.

"To understand Swedish culture and to find my own expression, I needed more than the two years at Capellagården. That led me to apply to HDK in Gothenburg, since they focus on craft methods. Within Japanese tradition, craftsmanship is highly valued. The long tradition also creates expectations among the public. Instead of personal expressions on cups and plates, Japanese audiences place great importance on the quality of the object, its harmony, and how it enhances the food or drink."

"In Japan, it's important to demonstrate your skill. It's connected to the high status of craft.

If, for example, you don't create perfectly straight lines, you're considered to lack technical competence," says Masa. "That's the difficult part," Ingegerd interjects. "Many people can become very skilled craftspeople, but not everyone has a personal expression. You also have to search inward to find your own voice. I've experienced it in Japan too—that you're expected to work within a certain tradition, and then they're surprised when you want to add something new!"

But Masa is also inspired by tradition. When we are served coffee and saffron buns (he grinds the coffee by hand in an old grinder while we wait), Masa has arranged a small still life of ceramic objects on the table. He gladly shows them and tells us who made them. Once again, he and Ingegerd engage in an intense exchange. Ingegerd has collaborated with many Japanese companies and ceramists; she identifies some of the pieces and says:

"This is so generous. I wonder whether a Swedish ceramist would welcome two guests by showing ceramics made by others rather than themselves?"

Masa shows a small mug by a good friend, Hiroshi Taruta. He turns on the light on his phone and shines it into the mug to reveal the pattern that emerges. He and Ingegerd sigh, delighted by the beauty.

"Craft has a stronger position in Japan. It's a living part of the culture, and many restaurants and cafés use handmade ceramics in their serving," says Masa.

He also explains that some retailers in Sweden think his mugs and cups become too expensive—a question that rarely arises in Japan. It is not easy to make a living as a craftsperson in Sweden. Ingegerd adds:

"I remember when I was young and received visits from foreign buyers who thought my pieces were too cheap! I was raised in the Swedish spirit that utilitarian objects shouldn't cost too much. In Japan, an everyday, wheel-thrown mug can be an object you cherish like a work of art—even though it's something you use daily."

"I sometimes miss the Japanese care for the

Ingegerd Råman visiting Masayoshi Oya's Studio

ceramics being sold," says Masa. Retailers are more like gallerists—they take care of you in a different way. In Japan, a thousand kronor for a handmade mug is not considered a high price."

"That's why so many Swedish artisans prefer to work with unique pieces and art objects—functional ware is harder to charge reasonably for," says Ingegerd.

Masa recalls looking into a Swedish friend's kitchen cabinet and being surprised by stacks of identical plates, cups, and glasses. In Japan, it is common to have different plates or glasses at the same dinner, and he realized that he needed to work differently in Sweden. That led to the idea of making mugs that are identical in size, after having thrown more spontaneously at first.

Masa's cups and mugs have varied and colorful decoration, which has become something of his signature. He often returns to hand-painted stripes. One of his series is inspired by the folk costume of a good friend's mother. He found its striped patterns and shades so beautiful and endlessly variable.

"How do you glaze?" Ingegerd asks, examining one of his cups carefully.

"I spray-glaze. I need to get it even and thin to achieve a beautiful color through the transparent glaze," Masa replies.

"I see—I dip. But it's a dull job..." They both laugh. I move toward one of the shelves where pieces Masa is working on are standing.

"Don't touch!" Ingegerd calls out.

She is seasoned by visitors with itchy fingers who fiddle with objects not yet glazed. Embarrassed, I withdraw my hand.

Masa tells us about the Japanese concept of *Mingei*—celebrating the beauty of everyday, handmade utilitarian objects.

"It's about showing that quality and aesthetics can exist even in what is considered ordinary—in the everyday things made by craftsppeople."

We continue talking about the different kinds of materials they both work with. Masa has also worked with glass; he shows some of his pieces on the computer. I ask about the difference in feeling: the ceramist who has absolute control, shaping, painting, and glazing with their own hands.

The glass artist often stands beside a glassblower and later perhaps an engraver, watching his or her vision take shape. Ingegerd speaks first:

"It doesn't have to be such a big difference.

Today, many young glass artists are also glassblowers. When I work with glass, it's in close collaboration with the blowers. Of course, I've often heard 'that's not possible,' but then you keep working—and sometimes it turns out that it is! But clay is something else—it's so sensual to work with."

"I found it very interesting to work at Kosta Boda," says Masa. "You become more of a designer. By collaborating with skilled glassblowers, I was able to create the expression and objects I was striving for."

Finally, Masa shows us a repaired dish. It had cracked, and now in the fracture lines one sees a black substance used for the repair.

"In Japan, it's seen as an art form to make a beautiful repair," says Masa.

"But in Sweden, people are skeptical," says Ingegerd. "I also find the Japanese tradition very appealing—not throwing away a broken mug, but repairing it and displaying the repair as something that has happened to the mug."

"Yes, when we in Japan look at an object with visible marks or patina, we imagine the story behind it," says Masa. "The value of an object lies not only in its material cost, but also in the time, love, and memories associated with it."

Masa and Ingegerd continue their conversation. They look at Masa's different modes of expression; he shows a large textile cloth and other works.

The December darkness begins to settle over the studio. Hours have passed, and Ingegerd and I must slowly make our way back toward Stockholm.

Gunnar Bolin is a cultural journalist, author, radio host, and producer who was awarded the Swedish Grand Prize for Journalism in 2010.

Dalmatiner 2012

Nebulosa 2014

Folkdräkter 2017

Konfetti 2018

Årsringar 2014

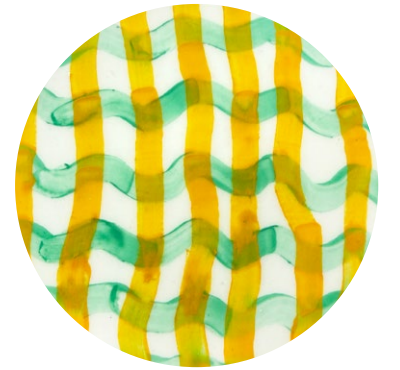
Linje 2015

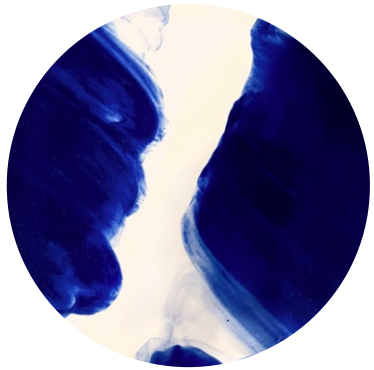
Kimono 2023

Fläta 2022

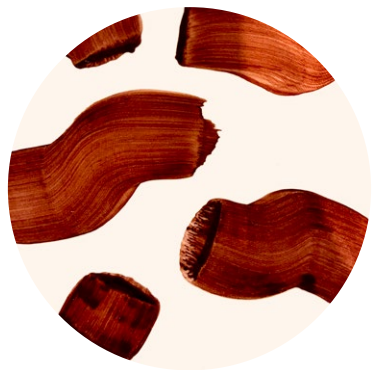
Rutig 2023

Berg 2014

Rabalder 2015

Udon 2017

Obi 2023

Kalligrafi 2017

Granbarr 2023

Gryning 2024

Rutig 2023

Berg 2014

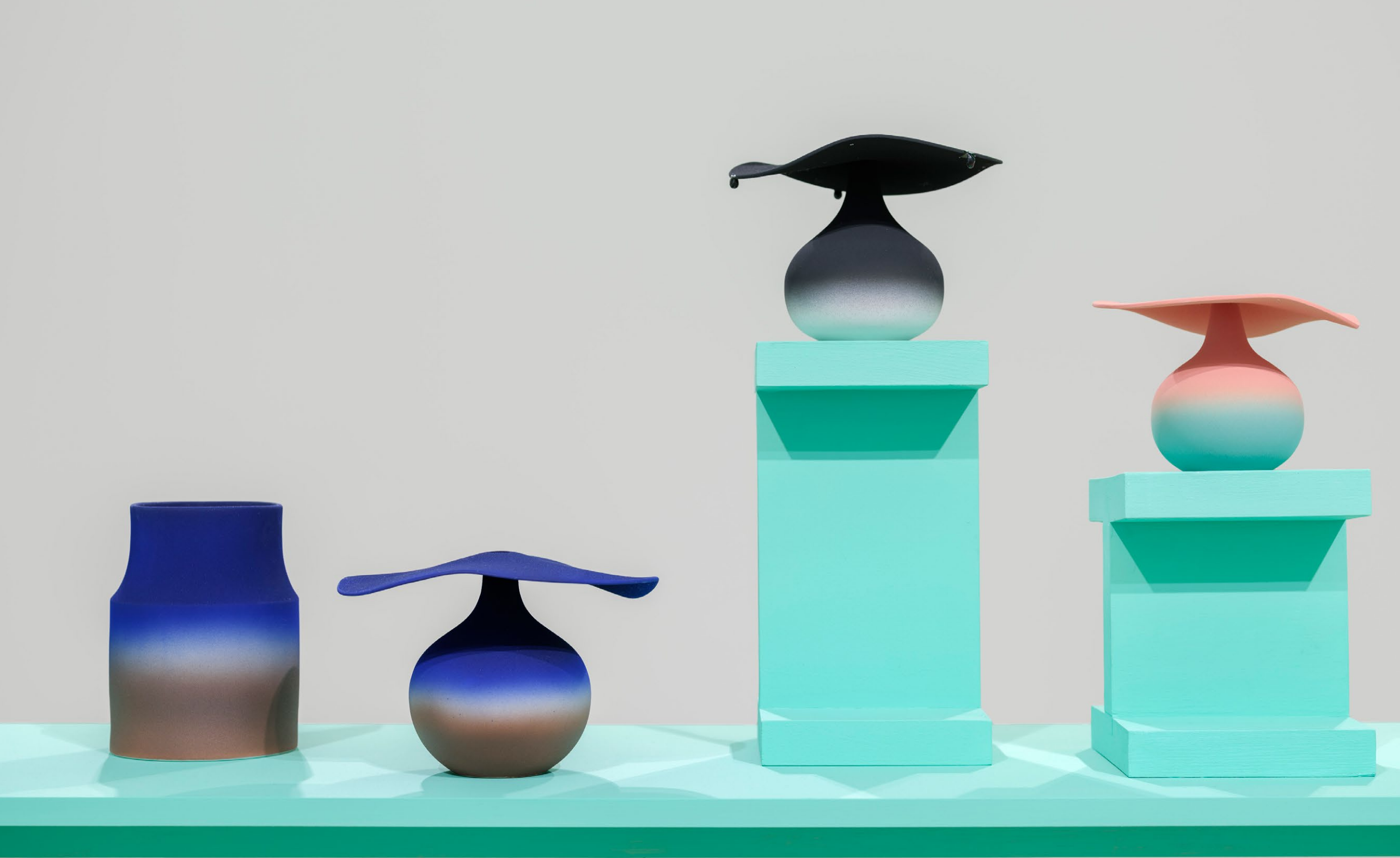

Tennis 2016, Linje 2015, Dalmatiner 2012, Kalligrafi 2017, Udon 2017, Nebulosa 2014, Fläta 2022, Obi 2023

Nypon 2022

Nypon 2024, Biollante 2019, Nypon 2025, Nypon 2019

Denna katalog är utgiven i samband med utställningen
Masayoshi Oya
Handens berättelser
Vandalorum, Värnamo
24 januari–5 maj 2026

Masayoshi Oya (f. i Tokyo 1979) bor och arbetar i Göteborg där han driver Studio Oyama. Han har en master i konsthantverk från HDK-Valand och har även studerat keramik vid Capellagården och Aichi Prefectural Seto Yogyo School, Aichi, Japan. Han har bl.a. ställt ut på Göteborgs konstmuseum, Designmuseet i Helsingfors, Wanås Konst, Sveriges ambassad i Tokyo, Röhsska museet och Kunstmuseet i Tønder. 2019 mottog han Sten A Olssons kulturstipendium och 2022 Ulrika Hydman Valliens Stiftelses stipendium.

Curator & redaktör: Elna Svenle
Producent: Johanna Berg
Koordinatorer: Ida Olsson,
Lovisa Smedjebäck Youngström
Text: Gunnar Bolin
Utställningsfoto: Patrik Lindell
Utställningsdesign: TAF Studio
Grafisk design: Stefan Engblom

Tack till:
Tore G. Wärenstams Stiftelse
Estrid Ericsons Stiftelse
Åke Wibergs Stiftelse
Bengt Julins Stiftelse
Kulturrådet
Region Jönköpings län
Värnamo kommun
Vandalorum's partners: Hamrin, Liljedahl, Svenstig

This catalog accompanies the exhibition
Masayoshi Oya
Tales of the Hand
Vandalorum, Värnamo, Sweden
January 24–May 5, 2026

Masayoshi Oya (b. in Tokyo in 1979) lives and works in Gothenburg where he runs Studio Oyama. He holds a Master's degree in craft from HDK-Valand in Gothenburg and has also studied ceramics at Capellagården on Öland and at the Aichi Prefectural Seto Yogyo School in Aichi, Japan. His work has been exhibited at the Gothenburg Museum of Art, the Design Museum in Helsinki, Wanås Konst, the Embassy of Sweden in Tokyo, the Röhsska Museum and the Kunstmuseum in Tønder. In 2019, he received the Sten A Olsson Cultural Scholarship, and in 2022 the Ulrika Hydman Vallien Foundation Scholarship.

Curator & editor: Elna Svenle
Producer: Johanna Berg
Coordinators: Ida Olsson,
Lovisa Smedjebäck Youngström
Text: Gunnar Bolin
Exhibition photos: Patrik Lindell
Exhibition design: TAF Studio
Graphic design: Stefan Engblom

Thanks to:
Tore G. Wärenstam Foundation
Estrid Ericson Foundation
Åke Wiberg Foundation
Bengt Julin Foundation
Swedish Arts Council
Region Jönköping County
Värnamo Municipality
Vandalorum's partners: Hamrin, Liljedahl, Svenstig

Masayoshi Oya
Handens berättelser
Tales of the Hand

24/1 ————— 5/5 2026

vandalorum